

Atskaite par dalību COPA-COGECA un EK rīkotajā darba grupā

Graudaugi un eļļas augi

16.-17. decembrī 2013., Briselē

Izskatāmais jautājums:

Tirgus situācija – graudaugi un rapsis

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

Kopumā Eiropas Savienībā (ES) graudaugu kopražs 2013. gadā ir par 9.2% lielāka kā 2012. gadā un sasniedz 301.3 milj. t. Rapša kopražs 2013. gadā ES ir par 9.4% lielāka kā 2012. gadā un sasniedz 21 milj. t.

Eiropā ir lielas bažas par Krievijas un Ukrainas graudu importu un to kvalitāti. Šiem graudiem bieži vien ir palielināts mikotoksīnu saturs.

Kazahstāna, Krievija un Ukraina plāno izveidot Graudu Klubu (Grain Club), lai kopā iegūtu lielāku ietekmi globālajā graudu tirgū.

Eiropas Komisija (EK) apzinājusi katras dalībvalsts un kopumā ES infrastruktūru, kas attiecas uz graudu importu un eksporta iespējām. Latvijā šobrīd apzināti 4 intervences centri ar kopējo kapacitāti ap 322 tūkstošiem tonnu.

Number of intervention storage places in the EU28

Total in the EU28: 702

Attēlā: Intervences noliktavu skaits ES 28 dalībvalstīs

Kopā ES 28 ir 702 intervences noliktavas

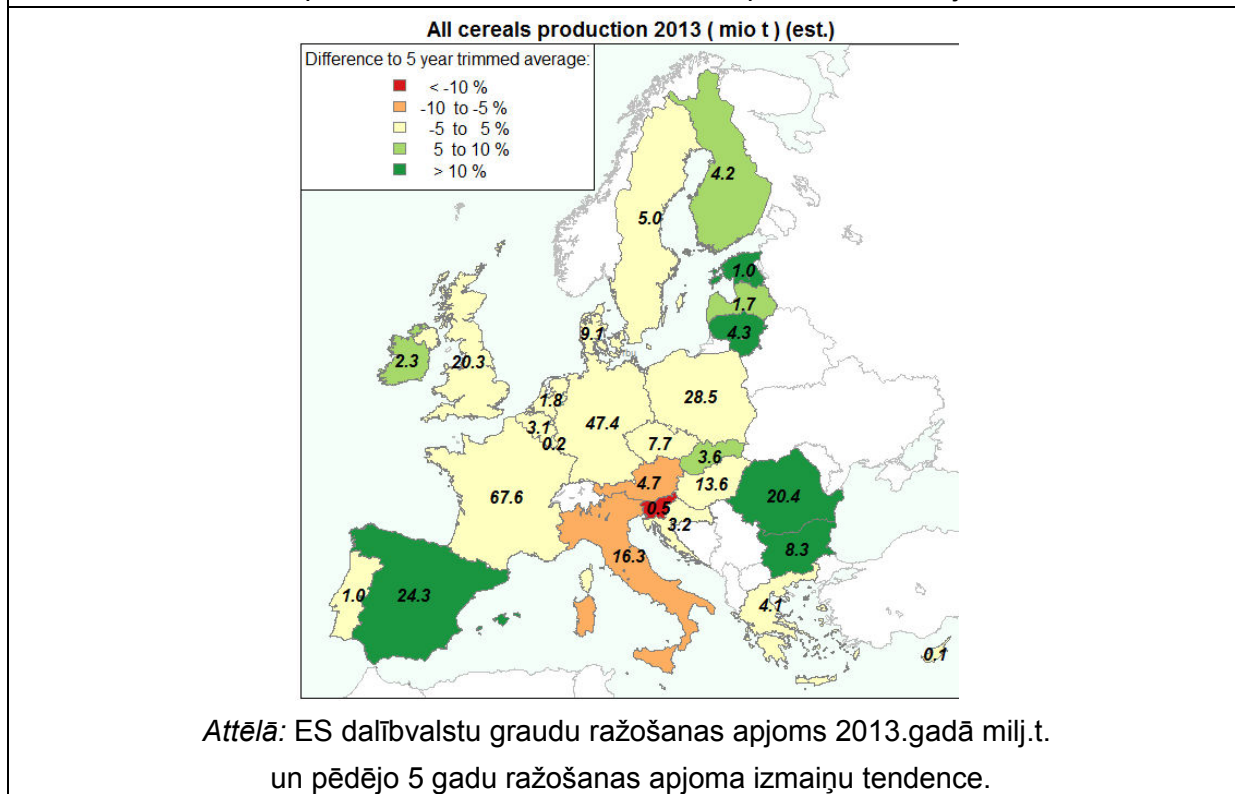
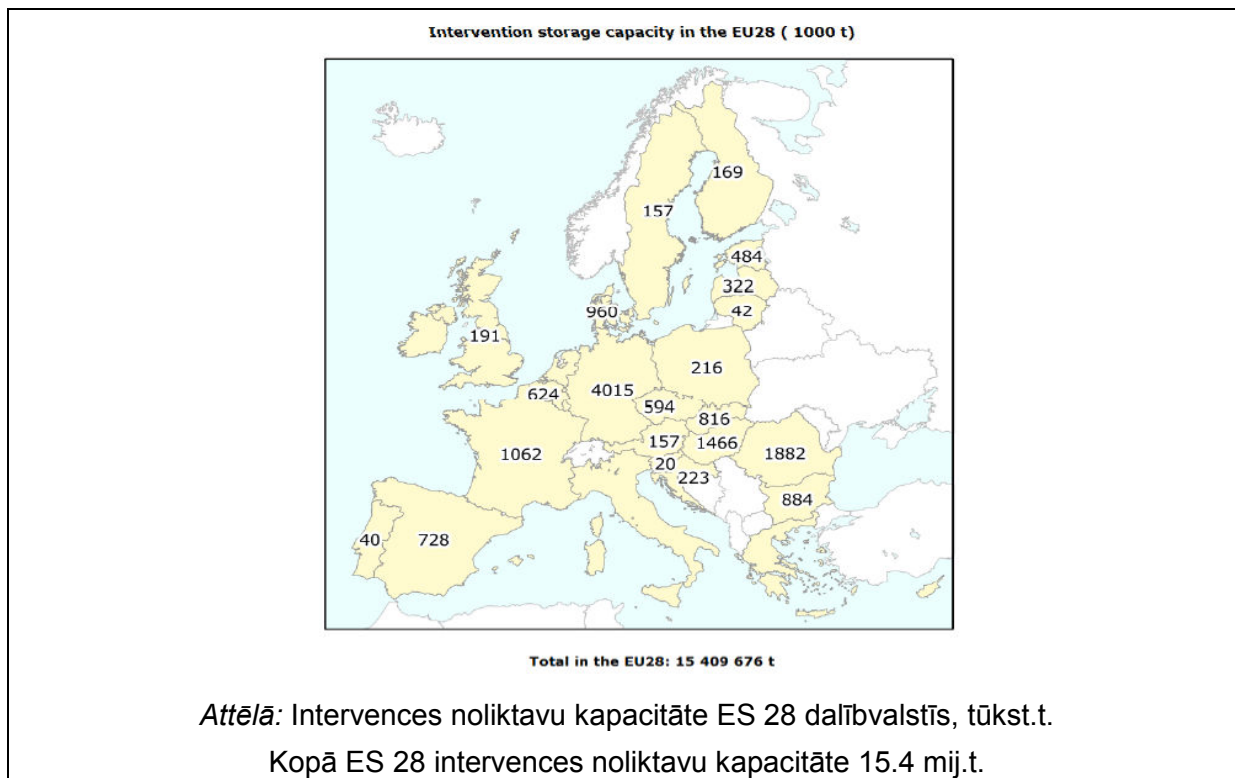
PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” 2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Izskatāmais jautājums:
Endokrīno sistēmu apdraudošo vielu definēšana un statuss

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

EK strādā pie to ķīmisko vielu izvērtēšanas, kas negatīvi ietekmē cilvēku endokrīno sistēmu. Potenciāli darbīgo vielu saraksts ir liels, bet vēl nav skaidrs, kādi būs šie gala kritēriji vielu izslēgšanai no atļauto saraksta. Tiks mainīta likumdošana, kas ietekmēs visas ķīmiskās vielas (REACH), augu aizsardzības līdzekļus (regula 1107/2009) un biocīdus (regula 528/2012). Pēc pašreizējām aptuvenām aplēsēm ap 80% no fungicīdiem pastāv iespēja nokļūt aizliegto vielu sarakstā, kas būtiski ietekmēs kviešu, kartupeļu, rapšu, vīnogulāju, kā arī citu kultūraugu ražību Eiropā.

Šobrīd EK ir piekritusi veikt padziļinātu analīzi, lai izvērtētu izmaiņu iespējamo ietekmi uz ES lauksaimniecības konkurētspēju. Tas tiks veikts nākošajos 6 mēnešos.

Izskatāmais jautājums:

Diabrotica virgifera – karantīnas kaitēklis

Diabrotica virgifera – karantīnas kaitēklis, kas bojā kukurūzu augsni, ir sastopams apmēram 50% no visas ES kukurūzas sējumiem. Latvijā šis kaitēklis pagaidām nav. Neonikotinoīdu kodņu aizliegums ES strādā par labu šī kaitēkļa tālākai izplatībai.

Valstu lauksaimnieki, kurās šis kaitēklis ir šobrīd aktuāls, uzskata, ka, tāpat kā ar citiem kaitēkļiem, arī ar šo ir vienkārši jāsadzīvo un tas jāierobežo ar tiem līdzekļiem, kas ir pieejami. Priekšlikums ir izslēgt to no karantīnas kaitēkļu saraksta.

Izskatāmais jautājums:

Proteīnaugi

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

EK izveidotajā darba grupā piedalās arī COPA-COGECA pārstāvji. Mērķis ir līdz 2040. gadam ES samazināt sojas pupu importu par 50%. Tādēļ tiek analizētas dažādu proteīnaugu audzēšanas iespējas ES dalībvalstīs t.sk. sojas, lucernas, zirņu, pupu, lupīnas u.c. Tiek strādāts 3 virzienos:

- proteīnaugi kā slāpekļa (N) bilances un augu maiņas uzlabotāji;
- proteīnaugu ražas stabilitātes uzlabošanas iespējas;
- tradicionālo Eiropas proteīnaugu (pupas, zirņi) izbarošanas iespējas lopbarībā.

Latvijā lielākā problēma ir tieši pupu un zirņu ražības lielās svārstības klimatisko apstākļu un augsnes apstākļu rezultātā.

Izskatāmais jautājums:

ILUC

Diskusijas darba grupā un citu ES dalībvalstu viedoklis

ILUC (Indirect Land Use Change)

Biodegvielu politikas sakarā arvien tiek meklēti risinājumi. Lietuvas prezidentūras kompromisa priekšlikums par 7% robežas noteikšanu biodegvielai no atjaunojamiem resursiem netika pieņemts.

Izskatāmais jautājums:

Oil World par perspektīvām augu eļļas tirgū

„Oil Word” – neatkarīga, Hamburgā bāzēta pētniecības iestāde par eļļas augu tirgu
(www.oilworld.biz)

- zemes cena pasaulē strauji pieaug (pieprasījums pēc l/s produktiem, urbanizācija);
- ārpus ES rapšu platības pasaulē strauji palielinās;
- 80% no rapšu un 85% no sojas eksporta pasaulē nāk no Ziemeļamerikas un Dienvidamerikas;
- Ķīna importē arvien vairāk un vairāk sojas, tādēļ arī rapšu cenas pasaulē turas augstas;
- Ķīna samazinās l/s zemes platība un līdz ar to samazinās rapšu un sojas ražošanu;
- Eiropā biodīzeļa ražošanu varētu palikt stabila arī pēc ILUC ieviešanas, bet jau tagad sāk zaudēt savas pozīcijas rapšu audzēšanā un ir kļuvusi par rapšu importētāju;
- Indija pēc dažiem gadiem varētu kļūt par rapšu importētāju valsti.

Citi jautājumi:

Mēslojuma likumdošanas izstrāde kavējas un visticamāk darbu pie tās atsāks tikai pēc Eiroparlamenta vēlēšanām.

Jaunajā sēklas materiāla likumdošanā ir paredzēts apvienot 12 esošās direktīvas vienā. Darbs stipri kavējas dažādo interešu grupu dēļ un sarežģītās likumdošanas aktu apvienošanas procesa dēļ.

Aigars Šutka

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS